Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ insertiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 57. **Braşovŭ, Sâmbătă, 13 (25) Martie** **1893.**

Braşovŭ, 12 Martie v.

Posiţiunea, ce au luat'o Românii şi Slavii în contra politicei bisericescĭ a guvernului, dă ocasiune şi fóiei naţionale săsescĭ din Sibiiu, „Sieb. D. Tagblatt“, de a se pronunţa asupra vocilorŭ, ce s'au ivitŭ în pressa maghiară despre mişcarea de protestare a naţionalităţilorŭ. Ca de obiceiu, pressa maghiară atribue resistenţa acésta antipatiei în contra statului maghiarŭ. O fóiă maghiară, relevândŭ acésta, susţine cu o logică, mai multŭ ca dubiósă, că reformele proiectate nu vorŭ vătĕma interesele de limbă şi de cultură ale naţionalităţilorŭ, dér că de altă parte ele suntŭ fórte apte — de a întări statulŭ maghiarŭ şi de a consolida unitatea naţională. Faţă cu acéstă afirmare contraḑicĕtóre a unei foi maghiare ḑice „Sieb. D. Tagblatt:

„De acésta se tractéză dér! A întări „unitatea naţională“ — acésta au avut'o în vedere tóte legile, pe carĭ naţionalităţile din Ungaria le simtŭ amarŭ, dela legea de naţionalitate începêndŭ până la legile şcolare ... Se aştéptă dela reformele plănuite bisericescĭ politice, că „vorŭ întări statulŭ maghiarŭ şi unitatea naţională“. Se afirmă însĕ totdeodată, că naţionalităţilorŭ nu li-se va face nicĭ unŭ rĕu, nicĭ în privinţa limbei, nicĭ în privinţa culturei, că sensibilitatea lorŭ va fi pe deplinŭ considerată! Dér cum se va face acésta pentru Dumneḑeu?! Orĭ dóră s'a inventatŭ aicĭ deja metoda, de a tăia cocoşulŭ, fără sĕ simtă durere? A întări „unitatea naţională“, acésta însémnă, precum sciutŭ este, a „sĕvêrşi clădirea“ statului maghiarŭ, şi óre sĕ se pótă întêmpla acésta, fără de a strica naţionalităţilorŭ? De curêndŭ a apărutŭ o broşură dela canonicuiŭ Csavolsky, care se întrepune pentru autonomia catolică şi o motivéză între altele ḑicêndŭ, că prin acésta autonomiă se câştigă unŭ mijlocŭ însemnatŭ pentru combaterea naţionalităţilorŭ. Şi faţă cu asemenĭ părerĭ sĕ mai fiă óre,în adevĕrŭ ómenĭ, carĭ sĕ privéscă şi din punctŭ de vedere naţionalŭ cu linişte la aceste reforme?“

„Sĕ nu fiă nicĭ o indoiélă despre aceea, cum cugetămŭ noi şi cum cugetă poporulŭ nostru asupra acestorŭ reforme. — Din motive bisericescĭ şi naţionale este imposibilŭ sĕ le primimŭ. Décă pe lângă justiţiă şi administraţiă, pe lângă instrucţiune şi încassarea dărilorŭ, pe lângă serviciile de siguranţă şi salubritate publică, pe lângă tóte acele, ce astăḑĭ în Ungaria suntŭ deja esclusivŭ maghiare, pe basa legei séu în contra disposiţiunei clare a legei, se vorŭ maghiarisa acum încă şi matriculele botezurilorŭ şi cununiile, cum le va merge atuncĭ naţionalităţilorŭ?....“

Nu mai trebue sĕ spunemŭ, că espunerile de mai susŭ ale fóiei săsescĭ din Sibiiu suntŭ resultatul îndelungatelorŭ esperienţe şi convingerĭ, ce şi le-a câştigatŭ asupra stărei lucrurilorŭ.

Da, la reformele bisericescĭ nu se tractéză de nimicŭ mai multŭ şi mai puţinŭ, decâtŭ de a maghiarisa tóte fără de nicĭ o esceptiune.

Acésta s'a constatatŭ în modŭ viu şi elocventŭ şi în adunarea de protestare a alegĕtorilorŭ românĭ din comitatulŭ Braşovului, ce s'a ţinutŭ aḑi în Braşovŭ şi despre care raportămŭ pe scurtŭ mai josŭ. Ea a protestatŭ unanimŭ şi solemnelŭ în contra întregului sistemŭ politicŭ de maghiarisare.

Adunarea din Braşovŭ.

Astăḑĭ la órele $10^{1}/_{2}$ s'a deschisŭ adunarea de protestare a alegĕtorilorŭ românĭ din oraşulŭ şi comitatulŭ Braşovului.

Glasulŭ convocatorilorŭ adunărei a avutŭ rĕsunetŭ neaşteptatŭ, căcĭ sala cea mare dela Hotelulŭ Nr. 1 a fostŭ literalmente înţesată de publicŭ.

După-ce părintele protopopŭ *Bartolomeu Baiulescu* a deschisŭ adunarea printr'o vorbire fórte frumósă, s'a procedatŭ la constituirea biuroului, alegêndu-se de preşedinte cu unanimitate d-lŭ protopopŭ *Bart. Baiulescu*, de secretarĭ d-lŭ Traianŭ *H. Popŭ* şi Romulŭ *Verzea*, ér de verificatorĭ ai protocolului adunării d-nii *Sterie Stinghe* şi G. *Navrea*.

După constituirea biroului s'a discutatŭ in meritŭ asupra proiectelorŭ căsĕtoriei civile obligatóre şi matriculelorŭ civile. Primulŭ vorbitorŭ, părintele Iosifŭ *Comanescu*, a desfăşuratŭ într'o vorbire nimerită şi convingĕtóre marea primejdiă, ce cuprinde pentru noi aceste reforme. Luà apoi cuvêntulŭ d-lŭ Grigorie *Maiorŭ*, redactorulŭ „*Gazetei Transilvaniei*“, care printr'o entusiastă vorbire a arĕtatŭ nelegiurile şi asupririle ce le îndurămŭ noi Românii din partea stăpânirei unguresci, prin reformele bisericescĭ proiectate, care acuma pregătesce unŭ nou atentatŭ în contra nóstră. Vorbitorulŭ, furtunosŭ aplaudatŭ, a presentatŭ următorulŭ proiectŭ de resoluţiune, care s'a şi primitŭ unanimŭ de adunare:

Avêndŭ în vedere, că tóte reformele amintite în programulŭ guvernului ungurescŭ, au de scopŭ, în prima liniă, de a completa sistemulŭ de centralisare şi de maghiarisare, prin care politica militantă maghiară de 25 de anĭ încóce nisuesce a transforma statulŭ de naţionalităţĭ într'unŭ statŭ naţionalŭ maghiarŭ unitarŭ;

Avêndŭ în vedere, că fără de nicĭ o necesitate şi fără ca marea majoritate a poporaţiunei statului sĕ fi pretinsŭ, guvernulŭ ungurescŭ a iniţiatŭ şi pe têrêmulŭ bisericescŭ nisce reforme, menite de a sprigini planurile utopice de unificare naţională prin deschiderea de nouĕ debuşeurĭ pentru maghiarisare;

Avêndŭ în vedere, că prin proiectata introducere a căsĕtoriei civile obligatóre se urmăresce scopulŭ de a nimici influinţa şi véḑa preoţimei nóstre naţionale faţă cu poporulŭ, făcêndu-lŭ pe acesta cu totulŭ atêrnătorŭ de organele statului în afacerile matrimoniale, ce se vorŭ conduce în limba maghiară; ér prin proiectata introducere a matriculelorŭ civile se deschide organelorŭ statului unŭ nou câmpŭ de maghiarisare prin schimbarea obicinuită a numelorŭ şi prin înrîurirea ce-o vorŭ avé, dela nascere pân' la momentŭ, asupra vieţei nóstre familiare şi sociale, ér în ambele casurĭ, a căsĕtoriei şi a matriculelorŭ civile, se deschide unŭ nou isvorŭ de esploatare materială a poporului nostru, scăḑêndu-se în modŭ însemnatŭ venitele preoţimei nóstre şi impuindu-se nouĕ sarcinĭ credincioşilorŭ;

Avêndŭ în vedere, că, în specialŭ, prin introducerea căsĕtoriei civile s'ar sgudui şi basele religióse-morale în crescerea poporului nostru, pe care în cursulŭ vécurilorŭ l'a susţinutŭ mai multŭ castitatea căsĕtoriei, în care elŭ privesce o taină sfântă;

Avêndŭ în vedere, că politica de maghiarisare, prin aceste reforme, s'ar introduce şi în biserică şi ar esercita o influinţă directă asupra credincioşilorŭ, slăbindŭ astfelŭ totŭ mai multŭ legăturile dintre noi;

Alegătorii românĭ din oraşulŭ şi comitatulŭ Braşovului protes-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

In gura chiţilorŭ.

Novelă de *A. Oscar Klaussmann.*

(2) (Urmare.)

Căpitanulŭ avea tótă dreptatea. Cu o bucuriă ne mai pomenită fură primiţĭ matrosii germanĭ de către sute de Germanĭ din Boston. Ei fură împresuraţĭ, îmbrăţişaţĭ şi aprópe înăduşiţĭ de atâta dragoste. Ḑece până în doispre-ḑece Germanĭ se încercău sĕ pună mâna pe unŭ matrosŭ, pentru-ca celŭ puţinŭ câte-va óre sĕ-lŭ ospăteze bine. In fine se înţeleseră ca sĕ se împartă óspeţii şi încungiuraţĭ de grupe întregĭ de Germanĭ din Boston, plecară matrosii spre cetate.

Carol Angermann refusase tóte invitările şi se informase numai despre Pearlstreet, de adresa unchiului sĕu, fabricantulŭ Behrendt. Câţiva tinerĭ Germanĭ se oferiră îndată de conducĕtorĭ şi se încercară, deja pe drumŭ, sĕ-lŭ bage în diferite birturĭ, pentru ca acolo sĕ ia unŭ „*drink*“, ceea ce Carol Angermann refusà.

In fine se opriră înaintea unui edificiu mare în Pearlstreet, care de susŭ până josŭ era acoperitŭ cu litere gigantice, carĭ spuneau, că aicĭ se află marea fabrică de cisme a lui William Behrendt.

Marele incediu din 1872, care prefăcù în cenuşă 800 de case din vechiulŭ Boston, era causa, că partea cea mai mare a stradelorŭ de frunte, ca Pearlstreet, Washingtonstreet, Statesstreet, sediurile micilorŭ comerciantĭ, a băncilorŭ, comerciantilorŭ de ghete şi de cisme, se ridicară în forme frumóse.

Carol Angermann se sfia sĕ tragă clopotulŭ dela frumósa casă, în care locuia unchiulŭ sĕu care înainte cu câţiva anĭ nu fusese decâtŭ unŭ cinstitŭ pantofarŭ, care'şĭ pricepea meseria şi care credùse, că va progresa, décă va merge în America. Aicĭ se avêntase la posiţiunea de mare fabricantŭ de cisme şi acum de sigurŭ era unŭ omŭ de frunte. In epistolele sale, ce le trimetea în patriă, fusese tot-déuna amicalŭ şi plăcutŭ şi cu deosebire pe uniculŭ fiu alŭ sorei sale, pe Carol Angermann, îlŭ provocase sĕ vină la Boston, pentru-ca sĕ-şĭ caute acolo norocolŭ.

Indată ce sunà, se deschise pórta, ér Carol Angermann urcà cu o órecare sfiélă scările, carĭ erau decorate luxuosŭ cu marmură şi bronzŭ. Unui servitorŭ negru, care'lŭ primì, îi predete o scrisóre a mamei sale, prin care avea sĕ fiă introdusŭ la unchiulŭ sĕu.

Servitorulŭ se depărtà cu scrisórea, dér în curêndŭ se reîntórse, rugândŭ pe Carol Angermann, sĕ'lŭ urmeze.

Cu tóte că era Duminecă, aflà totuşĭ pe unchiulŭ sĕu, alŭ cărui esteriorŭ îlŭ cunoscuse până acum numai după portrete, în camera sa de lucru, resp. în comptoarulŭ sĕu. Bucuria, cu care salutà William Behrendt pe nepotulŭ sĕu, era nefăţărită. Elŭ îlŭ îmbrăţişà de repeţite orĭ şi esclamà apoi: „Nu, nu te-aşĭ fi recunoscutŭ! Ce mare te-ai făcutŭ! Câtŭ de micŭ erai atuncĭ, când ai plecatŭ la America; şi acum! Ce ficiorŭ sdravĕnŭ a eşitŭ din tine!“

De repeţite orĭ privì pe Carol Angermann dela capŭ până la picióre, îlŭ îmbrăţişà apoi din nou şi'lŭ rugà sĕ şéḑă.

„Tu rĕmâi, firesce, óspele nostru pentru totŭ timpulŭ câtŭ veţĭ sta în portŭ“.

Carol Angermann zîmbì: „Am concediu numai câteva óre şi trebue sĕ fiu punctualŭ înapoi pe bordŭ, décă voescŭ sĕ mai capĕtŭ concediu“.

„Ce pĕcatŭ“, ḑise Behrendt, „că Lizzia a plecatŭ călare la preumblare. Sperŭ, că va veni în curêndŭ. Dér povestesce: cum stau lucrurile acasă? Cum îi merge mamei tale?

„Ea se află bine“ ḑise Carol Angermann. „Mulţămescŭ de întrebare. Mulţămită sprijinului tĕu abundantŭ, ea trăesce în bune condiţiunĭ“.

„Nu merita mulţămire!“ observà Behrendt. „A trecutŭ multă vreme până când am pututŭ sĕ ajutŭ pe sĕrmana mea soră. In anii cei dintâiu am avutŭ destulŭ de lucru, până când m'am susţinutŭ pe mine.

„Şi totuşĭ“ ḑise Angermann, „iubite unchiule, te-ai gânditŭ în totdéuna la dênsa. Ţie am sĕ-ţĭ mulţămescŭ, că m'am pututŭ dedica carierei de comerciantŭ. Şi sperŭ, unchiule, că testimoniile, pe carĭ ţi le-am trimisŭ, ţi au procuratŭ bucuriă“.

„De sigurŭ“ ḑise Angermann, „şi cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ în totdéuna am avutŭ faţă de tine o intenţiune hotărîtă. Mai multŭ m'am bucuratŭ, când am aflatŭ, că voescĭ sĕ-ţĭ facĭ serviciulŭ militarŭ la marină. Adecă eu totdéuna am speratŭ, că astfelŭ vei puté

téză unanimŭ în contra întoducerii căsĕtoriei civile obligatóre și a matriculelorŭ civile, protestéză în contra întregului sistemŭ politicŭ alŭ stăpânirei unguresci, care pe têrêmulŭ naționalŭ, pe celŭ culturalŭ, și acuma și pe celŭ bisericescŭ, tinde la nimicirea individualităţii nóstre naționale și la sguduirea credinţei nóstre strĕmoșesci.

Dacoromânismulŭ
și politica culturală maghiară.

(Fine.)

Adeseorĭ se póte ceti în publicistica nóstră, că sub mantaua *Ligei*, numai câteva esistenţe catilinare ale societăţii române și a vieţii politice organiséză în trégă mișcarea română cu ajutorulŭ rublelorŭ rusescĭ. *Asta nu i adevĕratŭ.* Celŭ ce numai superficialŭ chiar cunósce raporturile române, acela scie, că cu *Liga consimte totŭ Romànulŭ*, că *Liga* și ideile representate de ea este idolulŭ și mândria inimei Românilorŭ; acela scie, că Românulŭ dă cu tótă inima denarulŭ, franculŭ, orĭ napoleonulŭ sĕu represen tanţilorŭ *Ligei*, fără de-ai trece măcarŭ prin minte de-a întreba: ce se face cu acești banĭ? Da, findcă e convinsŭ fiăcare Românŭ, că chiar și cea mai neînsemnată parte a banilorŭ suntŭ jertfiţĭ pentru causa română, pentru visulŭ de aurŭ alŭ Românilorŭ, pentru dacoromânismŭ. Inaintea cunoscĕtorului raporturilorŭ române este clarŭ, că *în cassa Ligei nu se află nicĭ măcarŭ o copeică ruséscă.*

Ḑiarele nóstre pĕcătuescŭ, când, desvoltândŭ cestiunea română, mângăe pe cetitorii lorŭ și naţiunea, că Românii în totalitatea lorŭ suntŭ fidelĭ și sĕ alipescŭ la ideia de statŭ maghiarŭ și că totulŭ este numai sgomotulŭ unorŭ ultraiștĭ de natură anarchistă, cărora le place sĕ pescuéscă în turbure. Nu este adevĕratŭ

Din potrivă, este o periculósă și pĕcătósă amăgire acéstă aserţiune, mai alesŭ décă o primescŭ de a lorŭ și bărbaţii, carĭ stau în fruntea guvernului. *Aspiraţiunea românismului este aspiraţia întregului némŭ românescŭ; pretensiunea românismului, este pretensiunea tuturorŭ Românilorŭ; dogma românismului este religia și evangelia fiăcărui Românŭ trecutŭ prin școlă.* „Lucru naturalŭ — ḑice *Rethy* Lajos în cartea sa' „Formarea limbei și a naţiunei valahe" — că concepţiunea naţională valahă, pe care o susţinŭ factori politicĭ, ţine legaţĭ pe învĕţaţii valahĭ, care vrêndŭ nevrêndŭ suntŭ siliţĭ sĕ progreseze pe urmele începute, căcĭ altmintrelea vinŭ în conflictŭ cu ei înșișĭ și cu politica naţională, a cărei ideiă fundamentală o compunŭ învĕţăturile despre Traianŭ și continuitatea românismului în Dacia. Nu vrĕu printr'asta sĕ ḑicŭ, că unŭ *Grădișteanu*, séu unŭ *Maniu*, secretari la Academiă, ar cunósce istoria naţiunei lorŭ și s'ar ascunde dinaintea ei după tendinţe politice. Nu, Grădișteanu, Maniu și cu ei dimpreună publiculŭ cetitorŭ valahŭ credŭ istoriei lui Majorŭ. *Nicĭ nu póte fi altfelŭ.* O literatură de-unŭ seculŭ vestesce aceste învĕţăturĭ totŭ în acelŭ tonŭ, mai multe generaţii au crescutŭ în ea și a intratŭ, așa ḑicêndŭ, în sângele părţii cugetătóre a naţiunei".

Puţinŭ, póte chiar mai multŭ, decâtŭ ar fi trebuitŭ, m'am estinsŭ cu desvoltările mele culturale-istorice. Credŭ însĕ, că mi-a succesŭ a arăta, că din partea românismului ameninţă naţiunea și statulŭ maghiarŭ unŭ periculŭ, care nu este o fantomă, nicĭ ceva luatŭ din aerŭ. Periculul acesta îl mai máresce împrejurarea că are o basă puternică de mișcare a poporului că chiar și din punct de vedere curat alŭ poporaţiunei, noi cu numĕrulŭ micŭ alŭ Maghiarilorŭ, suntemŭ în desavantagiu. Este adevĕratŭ, că aḑĭ miliónele poporului românŭ mergŭ în acéstă luptă pentru esistenţă încă numai în massă, dér massa acésta este compactă și posede o mare putere de resistenţă, care în momentulŭ, în care cultura naţională română va strĕbate tóte straturile ei, póte sĕ devină pentru noi periculósă. Naţiunea și statulŭ maghiarŭ nu este iertatŭ, ca faţă cu acestŭ periculŭ, sĕ rĕmână și mai departe în nelucrare. Eu credŭ, că îndată ce va fi orientată asupra esenţei și mărimei acestui periculŭ, nicĭ nu va întârḑia a lua mĕsurile de apĕrare.

In ciclulŭ acesta de articulĭ am arĕtatŭ, că românismulŭ este unŭ factorŭ, care în prima liniă se luptă cu arme culturale, că a devenitŭ periculosŭ tocmai pentru-că noi l'amŭ lăsatŭ de sub influenţa nóstră culturală și că în trecutŭ n'am esercitatŭ faţă cu elŭ destulŭ controlŭ culturalŭ-polititicŭ, ér în presentŭ încă stămŭ faţă cu elŭ neorganisaţĭ și slabĭ. Din desvoltările mele este ușorŭ a deduce, că faţă cu românismulŭ, care culturalŭ-politicesce are unŭ trecutŭ de unŭ vécŭ, este o mișcare pe deplinŭ organisată și contra lui nu ne putemŭ lupta decâtŭ cu mijlóce în prima liniă culturală.

Cum?

Acestŭ *cum* este una din cele mai frumóse probleme a d-lui ministru de culte de-alŭ afla și de-aceea mi-am recomandatŭ ciclulŭ meu de articulĭ atenţiunei lui. Sunt curiosŭ, décă în multele sale daraverĭ, va ajunge sĕ se ocupe și cu acéstă cestiune.

SCIRILE ḐILEI.

— 12 (24) Martie.

Dela Academia română. Ședinţa de Mercurĭ a Academiei române s'a ocupatŭ cu designarea de membrii în locurile vacante. Pentru secţiunea literară au fostŭ propușĭ d-nii Olănescu-Ascanio, Naum, Vlăhuţă și Vârgolicĭ. Ca membrii ordinarĭ, probabilŭ vorŭ fi alegĭ d-nii Olănescu-Ascanio și Naum, ér d. Vlăhuţă ca membru corespondentŭ. La secţiunea istorică s'au propusŭ d-nii Xenopolŭ, Ioanŭ Calenderu, Erbicénu, Gion-Ionescu Onciu din Bucovina și Mihali din Maramurețŭ. După tóte probabilităţile, d-nii Xenopolŭ și Iónŭ Calenderu vorŭ fi designaţĭ ca membrii ordinarĭ, ér d. Mihali din Maramureșŭ, ca membru corespondentŭ; d-nii Gion-Ionescu și Onciu suntŭ deja membrii corespondenţĭ. In secţia sciinţifică au fostŭ propușĭ d-nii Culianu și Istrate. — Erĭ s'a făcutŭ Academiei următórele donaţiunĭ: De către d. V. A. Urechiă și generalŭ Falcoianu, mai multe fotografii fórte frumóse representândŭ scene din resboiulŭ româno-ruso-turcŭ dela 1877—78. De către d-lŭ Th. Speranţă câte-va fragmente dintr'unŭ papyrus egipteanŭ. — In ședinţa publică de aḑĭ vorŭ vorbi d-nii: Nicolae Ionescu, despre Traianus Germanicus; Hepites, despre Climatologie; ér d-lŭ V. A. Urechiă va face comunicaţiunĭ de documente, ce se vorŭ tipări în tomulŭ V alŭ monumentalei sale opere Istoria Românilorŭ — A doua ședinţă solemnă din sesiunea acésta a Academiei, d-lŭ B. P. Hașdĕu va presenta raportulŭ sĕu despre mersulŭ lucrărei Magnum Etymologicum Romaniae. Vorŭ mai vorbi d-nii Gr. Tocilescu și Olănescu-Ascanio.

—x—

Recursulŭ de nulitate în procesulŭ de pressă contra d-lorŭ Balteșŭ și Necșa dela „Tribuna" e basatŭ, după cum ni-se comunică, pe aceea, că doi dintre juraţĭ suntŭ cumnaţĭ, alŭ treilea e minorenŭ și alŭ patrulea, retrăgêndu-se juraţii pentru a mânca, a vorbitŭ cu unŭ omŭ esternŭ, așadéră s'a neglesŭ observarea formelorŭ.

—x—

Inmormêntarea lui Iules Ferry s'a sĕvêrșitŭ în 22 Martie în modŭ solemnŭ. Casimir Perier, Melin și ministrulŭ-președinte Ribot au ţinutŭ cuvêntărĭ, în carĭ accentuară caracterulŭ, tăria și patriotismulŭ lui Ferry. Deasupra cosciugului se afla drapelulŭ tricolorŭ, care a tâlfăitŭ și asupra cosciugului lui Gambatta.

—x—

Adunare publică. Duminecă în 26 Martie n. c. lucrătorii din Brașovŭ vorŭ ţiné o adunare publică, la 3 óre d. a. în salonulŭ de sticlă dela Nr. 5. La ordinea ḑilei va fi: 1) Darea de sémă a delegaţilorŭ alegĭ în 16 Octomvre 1892, pentru congresulŭ lucrătorilorŭ, ce s'a ţinutŭ în 6, 7, 8 Ianuarie 1893 în Budapesta. Mai multe propunerĭ.

—x—

Atentatŭ contra primarului Moscovei. Cu ocasiunea alegerii primarului orașului, unŭ anume Andreianoff a trasŭ douĕ loviturĭ de revolverŭ asupra primarului Alexieff, căruia i a cerutŭ audienţă sub pretextŭ de a'i remite o suplică Alexieff a căḑutŭ și și-a perdutŭ consciinţa. Asasinulŭ se preface că e nebunŭ, însĕ motivulŭ crimei este rĕsbunarea, după cum se crede.

—x—

Programa concertului musicei militare, ce se va esecuta Duminecă în 26 Martie n. c. în sala hotelului „Europa" este următórea: 1) Sommer: „Cordier" marșŭ. 2) Mendelssohn: ouvertură: Ein Sommernachtstraum. 3) Bayer: valsŭ din baletulŭ „Rouge et noir". 4) Mascagni: „Rugăciunea Desdemonei" din opera „Othelo". b) „Blumen-Orakel" pentru trâmbiţă 5) Rapsodii ungare Nr. 1. 6) Wagner: Fantasie din „Lohengrin". 7) Böttge: „Aus vergangenen Zeiten" (comentar: Prinţulŭ de Orania (1572) Eantară de trâmbiţe, cânteculŭ 'lui Hildenbrand din sec. XIII. Cânteculŭ Curuţilorŭ, marșŭ de rĕsboiu din Wales, marșŭ vechiu rusescŭ, marșulŭ funebru alŭ cavaleriei bavarese, marșu turcescŭ. Imnulŭ Ambrosianŭ din sec. VI-lea. Ionică Barbu: „Scii tu" cântecŭ românescŭ esecutatŭ pe trâmbiţă. Sullyvan: Poutpouri din operata „Mikado". 10) Södermann: „Bröllops" marșulŭ svedianŭ pentru cununia. Inceputulŭ la $^1/_2$8 óre séra.

Dela procesulŭ din Turda.

Ca întregire a raportului asupra procesului politicŭ alŭ preotului Suciu, dămŭ locŭ aḑĭ părţii din urmă a interesantului discursŭ de apĕrare:

Dr. Amosŭ Frâncu: Onoratŭ Tribunalŭ! In ḑilele trecute d-lŭ Bartha Miklos a spusŭ în faţa ţĕrei, că „în era Tisza nicĭ frunḑelorŭ nu le era permisŭ sĕ cadă, fără scirea și învoirea guvernului". (Aplause în publicŭ),

Presedintele: facŭ atentŭ publiculŭ sĕ se reţie dela espresiunea sentimentelorŭ sale, find-că la din contră voiu goli sala.

Apĕrătorulŭ: Unŭ tristŭ adevĕrŭ sĕ cuprinde în acéstă sentinţă, în faţa căreia rogŭ pe d-lŭ acusatorŭ publicŭ sĕ-mĭ arate, că în acésta eră de decadenţă a simţului constituţionalŭ, care dintre libertăţile publice a rĕmasŭ menţinută? Nu s'a suprimatŭ óre libertatea de întrunirĭ? n'a devenitŭ óre libertatea presei o frasă ironică? nu s'a violentatŭ óre libertatea instrucţiunei? nu s'a falsificatŭ óre votulŭ alegĕtorilorŭ? nu s'a nulificatŭ óre autonomia milenară a comitatelorŭ? nu s'a vătămatŭ autonomia bisericilorŭ? nu s'a suprimatŭ óre libertatea cuvêntului și nu s'a persecutatŭ chiar și libertatea gândirei și a consciinţei? Nu s'a călcatŭ óre legea fundamentală pentru egala îndreptăţire a naţio-

---

mai ușorŭ venì la noi, pentru ca sĕ veḑĭ cum stau lucrurile aicĭ. Credemĕ, cunoscŭ aversiunea mamei tale faţă cu serviciulŭ maritimŭ și faţă de călĕtoriile pe mare. De multe-orĭ am rugat'o sĕ vină la mine aicĭ unde îi puteam oferì o sórte strălucită, dér ea totdéuna a declaratŭ, că se teme de periculele unei călĕtorii pe mare și că nu voesce sĕ-șĭ părăséscă patria. De repeţite orĭ am provocat'o, sĕ te trimită la mine, dér ea nu voia sĕ-șĭ trimită pe uniculŭ ei fiu peste mare, deóre ce atuncĭ ar rĕmâné singură. Afară de aceea ar fi muritŭ de frică, décă ar fi espusŭ pe uniculŭ ei fiu periculelorŭ mărei".

„Da, m'a costatŭ multă muncă", ḑise Carol Angermann, „ca sĕ întru în divisiunea matrosilorŭ. Fără sĕ scie mama m'am datŭ de bună-voiă, deórece aveam mare poftă sĕ iesŭ odată de acasă și find-că credeam, că astfelŭ voiu avé mai bună ocasiune de a-ţĭ împlini dorinţa, iubite unchiule, ca sĕ vinŭ aicĭ. Mama nu scia nimicŭ despre anunţarea mea de bună voiă și făcù totŭ ce i-a statŭ în putinţă, ca sĕ mĕ înroleze în armata de pe uscatŭ. Din fericire, dorinţa ei nu s'a împlinitŭ".

„Și acum eștĭ aicĭ", ḑise veselŭ William Behrendt. „Nu-ţĭ poţĭ închipuì, câtŭ de multŭ mĕ bucurŭ. Nu vei lua în nume de rĕu unui bĕtrânŭ, care prin puterile sale a ajunsŭ la ceva, décă în primulŭ momentŭ îţĭ va arăta stabilimentulŭ sĕu. Ce e dreptŭ as'tăḑĭ nu se lucră, dér poţĭ sĕ veḑĭ atelierele".

William Behrendt sună după servitorŭ și i porunci acestuia în limba englesă sĕ anunţe pe unulŭ dintre portarii din fabrică și pe unŭ paznicŭ, ca sĕ deschidă atelierele. Apoi trecù cu Angermann prin curtea, care era încunjurată cu edificii marĭ. Deși unchiulŭ și nepotulŭ priviră numai fugitivŭ atelierele, totușĭ dură douĕ óre și Carol Angermann, care venea de acasă, era atâtŭ de uimitŭ, încâtŭ numai prin frase întrerupte 'șĭ arătă surprinderea sa.

Dér tocmai admiraţiunea sa naturală îlŭ încântă pe bĕtrânulŭ Behrendt. Din ce în ce mai vioiu devenea în declaraţiunile sale, din ce în ce mai viu descriea elŭ, cum șĭ-a începutŭ afacerea în America, pentru ca sĕ-șĭ agoniséscă, ca simplu lucrătorŭ, pânea de tóte ḑilele, cum după aceea își deschise unŭ micŭ atelierŭ de pantofăriă, lucrândŭ cu zelŭ de diminéţa până séra; câţĭ anĭ i-a trebuitŭ, ca sĕ-șĭ mĕréscă fabrica, care încă și acum avea lipsă de a fi mărită.

„Tu veḑĭ", încheiă elŭ istorisirea, „puterile mele nu mai ajungŭ. Ce e dreptŭ am în Mr. Lang, unŭ harnicŭ purtătorŭ de afacerĭ, unŭ Germanŭ, ca și noi toţĭ, dela ţĕrmii osticĭ, dér așĭ dori sĕ am totușĭ pe cineva, pe care sĕ mĕ potŭ mai multŭ basa, decâtŭ pe unŭ strĕinŭ, și adecă pe o rudeniă. Veḑĭ, iubitulŭ meu, tu 'mĭ placĭ, ai ceva naturalŭ și sincerŭ în tine, tocmai caracterulŭ mamei tale; și eu sperŭ, că și ţie îţĭ va plăcé aicĭ, și décă te vei stabili aicĭ, sĕ fi celŭ puţinŭ în parte posesorulŭ acestei afacerĭ, nu-ţĭ va fi de locŭ spre rĕu. Așadéră după ce 'ţĭ vei sĕvîrși serviciulŭ, vino aicĭ, chiar și décă se va opune mama ta. Ea nu-ţĭ voiu sta în calea norocului tĕu și va fi destulŭ de înţeléptă, ca sĕ nu'ţĭ strice viitorulŭ. — Dér vino în casă. Vei fi obositŭ și de sigurŭ, că-ţĭ va fi fóme și sete."

Când unchiulŭ și nepotulŭ se întórseră acasă și intrară în sala de mâncare, în care îi aștepta unŭ dejunŭ rece, aflară la masă o fată blondă în vêrstă de optspre-ḑece anĭ, care mai întêiu salută prin o sărutare pe bĕtrânulŭ Behrendt și apoi întinse în modŭ confidenţialŭ mâna vĕrului Carol.

Era Lizzia, unica fiică a vĕduvitului Behrendt, unica lui fericire și giuvaerŭ, după cum se esprima Behrendt. Ea avea manierele originale și libere ale Americanelorŭ, dér totușĭ modestia fetelorŭ germane. Ea nu era nicĭ unŭ momentŭ perplesă, vorbia hotărîtă și cu înţelesŭ despre diferite lucrurĭ, ea era aprópe prea francă în observările ei, ba chiar ḑicea, că-i place de vĕrulŭ Carolŭ în uniforma sa frumósă de matrosŭ germanŭ.

Prea de timpuriu pentru ospătarŭ și óspe, trebui sĕ se gândéscă la plecare. Behrendt și fiica sa petrecură pe Carol până la loculŭ de îmbarcare și Lizzia era mândră sĕ mérgă pe strade la braţulŭ frumosului matrosŭ, căcĭ toţĭ se uitau la uniforma germană.

La loculŭ de debarcare așteptau deja bărcile. Toţĭ concediaţii erau presenţĭ, și sergentulŭ majorŭ, care avea sĕ ducă pe matrosĭ, era cu voiă bună, așa încâtŭ trecù cu vederea, că mai mulţĭ dintre matrosĭ erau bine chiefuiţĭ.

Intre strigătele puternice de ura!

nalitățilorŭ? D-lŭ procurorŭ m'arŭ deobliga arătându-mĭ o singură disposiția favorabilă naționalitățilorŭ, care ar fi fostŭ esecutată!

Espresiunea spiritului acestei ere s'a desvělitŭ în acțiunile și persóna d-lui comite supremŭ, d-lŭ Sándor János.*) Am nădejde însě, că trece timpulŭ, în care violările constituțiunei erau tolerate fiind-că se motivau cu pretextulŭ, că le-arŭ legitima salvarea patriei în fața dușmanilorŭ din afară și lăuntru. A devenitŭ o modă, ca sě fimŭ și noi Românii, totdéuna amicĭ libertăței, socotițĭ între cei din urmă, și sě ne fiă din orĭ ce incidentŭ suspicionatŭ patriotismulŭ, pentru ca sě se aplice contra nóstră měsurĭ esceptionale și sě fimŭ eschișĭ dela folosirea libertăților publice. Sě mi-se arete însě, On. Tribunalŭ, în tótă istoria acestei țěrĭ, o singură trădare de patriă, care arŭ fi sěvěrșit'o națiunea română! Nu noi amŭ fostŭ aceia carĭ amŭ chematŭ pe agrii acestei țěrĭ, Tătarii, Nemții, Turcii și Muscalii! Nu noi amŭ ingrășatŭ agrii țěrei nóstre cu sângele eroilorŭ noștri cădduțĭ în o sută de lupte lângă trupurile concetățenilorŭ noștri maghiarĭ?

Este decĭ o nedreptate, când sub acestŭ titlu se aplică měsurĭ de rigóre față cu Românii, fii deopotrivă devotațĭ ai acestei patrii.

In consecuență este și rěmâne o violare a constituțiunei, décă din incidentulŭ acestui procesŭ s'a ținutŭ comuna Căpușŭ în *stare de asediu* unŭ *jumětate de anŭ*, încâtŭ sě fiă oprite chiar adunările bisericescĭ și întâlnirea a mai multŭ decâtŭ 3 ómenĭ. Tóte acestea s'au sěvěrșitŭ — durere — din incidentulŭ procesului politicŭ de față, ba mai multŭ, administrațiunea a ținutŭ două săptěmânĭ în fere 14 tinerĭ din comună, pentru ca sě-șĭ câștige fasiunĭ contra acusatului.

On. Tribunalŭ! Sute de legĭ s'au creatŭ de când cu era constituțională. Tacitus dicea: „Pessima republica plurimae leges". Nu voiu sě aplicŭ acéstă sentință la legislațiunea țěrei nóstre, constatŭ însě, că D-niile Vóstre chiămațĭ vețĭ fi a judeca pe clientulŭ meu după o *procedură introdusă in țera acésta în timpurile marțiale ale absolutismului austriacŭ, care dă o latitudine primejdiósă întru construirea dovedilorŭ.* Cu tótă acéstă latitudine necum sě fiă probe, dér nicĭ motive de suspițiune nu există în contra clientului meu. Mě rogŭ sě fiă declaratŭ nevinovatŭ.

*) D-lŭ Sándor János e ginerele d-lui L. Tisza.

— Red.

și de „La revedere!" ale Germanilorŭ de pe țěrmure, se depărtară bărcile dela țěrmŭ, pentru ca sě se intórcă pe bordulŭ corvetei „Freya."

Primulŭ oficerŭ, care sta pe bordŭ, surise cu plăcere, când sergentulŭ majorŭ îi raportà, că toțĭ concediații s'au reîntorsŭ; șése dintre ei au fostŭ dușĭ de pe bordŭ directŭ în paturĭ, deórece nu mai puteau merge. Câțĭva dintre concediații de pe bordŭ se clătinau pe picióre, dér locotenentulŭ trecu aceste cu vederea. Elŭ avusese dreptate față de căpitanulŭ sěu și de acésta se bucura totdéuna primulŭ oficerŭ.

Cu o deosebită atențiune visită pe Angermann, care-i părù fórte gânditorŭ. După ce toțĭ ceilalțĭ se depărtară, chiămà pe Angermann și acesta îi mărturisi sincerŭ, că e puținŭ cam zăpăcitŭ de impresiunea, ce a făcut'o asupra lui bogăția și măréța fabrică a unchiului sěu.

Primulŭ oficerŭ se mai întreținu afabilŭ cu Angermann asupra raporturilorŭ sale personale, pěnă când apoi elŭ împreună cu primulŭ oficerŭ alŭ gardei, își făcu ronda prin camerile de durmitŭ ale matrosilorŭ.

(Va urma.)

Nota Rusiei în afacerile bulgare.

Étă tecstulŭ întregŭ alŭ notei circulare, pe care ministerulŭ de esterne din Petersburg a adresat'o tuturorŭ representanților sěi din străinătate, trimițěndu-le copiă de pe comunicatulŭ „Monitorului imperiului", în care se esprimă guvernulŭ rusescŭ asupra schimbărilorŭ, ce se pregătescŭ în constituția bulgară:

Am onóre a alătura aci Escelenței Vóstre unŭ esemplarŭ alŭ comunicatului oficialŭ, prin care guvernulŭ imperialŭ a credutŭ de cuviință a-șĭ esprima părerea asupra modificării articulului 38 alŭ statutului din Tìrnova prin marea Sobranie, convocată în acestŭ scopŭ de guvernulŭ din Sofia.

Noi, refusândŭ de a recunósce unŭ regimŭ, căruia îi lipsesce sancțiunea legală și pe care l'am socotitŭ întotdéuna dăunătorŭ intereselorŭ națiunei bulgare, am ascultatŭ de considerante de o ordine superióră, carĭ au fostŭ cu desăvîrșire justificate prin fapte.

Modificarea uneia din dispozițiile principale ale statutului din Tirnova, care spune, că prințulŭ Bulgariei, cu escepția primului prințŭ alesŭ, va trebui sě recunóscă confesiunea națională, ar avé, décă ar fi sě fiă primită de Sobrania cea mare, nisce urmărĭ, pe carĭ orĭ cine le póte prevedé.

Trebue mai 'nainte de tóte sě se observe, că o hotărîre, privindŭ cestiunea dinastică, e în principiu contestabilă deórece tratatulŭ din Berlin n'a instituitŭ în principatŭ nicĭ o dinastiă domnitóre.

Articolulŭ 3 alŭ acestui tratatŭ dispune, în adevěrŭ, că prințulŭ va fi alesŭ liberŭ de populațiă și va fi întăritŭ de Inalta Pórtă cu aprobarea Puterilorŭ". Articolulŭ adaogă că: „în casŭ de vacanță a demnității principiare, alegerea va avé sě se facă în aceleașĭ condiții și cu aceleașĭ forme."

In întregulŭ acestorŭ disposiții, nimicŭ nu dă împuternicirei prințului unŭ caracterŭ ereditarŭ.

Rusia de altfelŭ nu numai ca putere semnatară a tratatului din Berlinŭ crede, că trebue sě-șĭ ridice vocea în împrejurările actuale. Pe când pe de o parte měsura propusă de guvernulŭ din Sofia ofenséză adâncŭ simțulŭ religiosŭ alŭ națiunei bulgare, ea va fi spre stricăciune și operei de liberare, pentru care Rusia nu și-a crutațŭ sângele.

Procedarea celorŭ, carĭ guverneză astădĭ în principatŭ, e cunoscută. Póte vorŭ rěuși sě-șĭ ajungă scopulŭ. Dér pe de altă parte e de datoria nóstră sě stigmatisămŭ după cuviință o întreprindere menită a falsifica desvoltarea liberă a vieței naționale, înlăturândŭ principiile și tradițiunile istorice, carĭ îi servescŭ de basă.

Nicĭ o putere n'ar rěmâné nepăsătóre în fața unui adevěratŭ atentatŭ împotriva ordinei lucrurilorŭ, pe care ea și-a datŭ silința a o cimenta cu cele mai marĭ jertfe. Și de sigurŭ nu pentru acésta a întemeiatŭ Rusia cu armele principatulŭ, pentru ca sě prindă rědăcinĭ în Bulgaria regimulŭ actualŭ.

Incredințațĭ, că actuala încălcare în consciința populației bulgare n'ar puté sě aibă decâtŭ urmărĭ fatale, ne-am socotitŭ de o datoriă sě atragemŭ atenția acelora, carĭ ar fi destinațĭ a le suferi. Guvernulŭ imperialŭ va aștepta în liniște, ca viitorulŭ sě i dea dreptate. Sunteți autorisațĭ a comunica acéstă depeșă guvernului pe lângă care sunteți acreditațĭ.

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea generală din anulŭ 1893.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1892—93.

(Urmare.)

Legate și Fondurĭ.

Starea fondurilorŭ Academiei vi-se va arěta aměnunțitŭ în alăturata dare de sémă a cassierului-comtabilŭ. Aicĭ vě voiu aduce la cunoscință numai următórele fapte privitóre la unele legate și fondurĭ.

1. Legatulŭ lăsatŭ de rěposatulŭ Vasile Adamachi dela Iașĭ a fostŭ datŭ de justiție în posesiunea Academiei încă pe când d-vóstră vě aflațĭ întrunițĭ în sesiunea generală din anulŭ trecutŭ. Atuncĭ s'au luatŭ în stăpânire valorile, carĭ compunŭ partea de avere mobilă din acestŭ legatŭ, precum și casele din Iașĭ, în cursulŭ anului s'au luatŭ apoi în posesiune și cele două moșii ale rěposatului: Roșiorii sěu Capulŭ délului (situată în plasa Moldova, județulŭ Sucéva), și Călimănescii (în județulŭ Tutova, comuna Lălescii). Moșia Roșiorii era dată în arînda d-lorŭ Leon Pineles și Isidor Last, cu 12.000 lei pe anŭ și contractulŭ de arendă expiră la S-tulŭ Gheorghe 1893; după cuvenitele publicațiunĭ ea a fostŭ dată în arîndă pe unŭ nou periodŭ de 5 anĭ d-lui Isidorŭ Last pentru suma de 15.000 lei pe anŭ.

Nepoții rěposatului Adamachi au deschisŭ procesŭ înaintea instanțelorŭ judecătorescĭ, cerěndŭ sě se anuleze testamentulŭ. Din causa diferitelorŭ formalitățĭ de procedură nu s'a pututŭ încă ajunge la o sentință judecătorescă. S'au luatŭ însě cuvenitele měsurĭ pentru-ca voința înscrisă în testamentŭ de generosulŭ donatorŭ sě fiă respectată și întărită prin hotărîrile justiției.

2. Prin încetarea din viéță a lui Constantinŭ Zappa, executorŭ testamentarŭ alŭ rěposatului donatorŭ alŭ Academiei Evanghele Zappa, averea acestuia este reclamată în justiție de rudele rěposatului, de Statulŭ Elinŭ ca representantŭ alŭ unorŭ instituțiunĭ din Grecia, legatare prin testamentŭ, și de Statulŭ românŭ ca avere rěmasă vacantă prin lipsă de moștenitorĭ legalĭ. Academia are, după testamentulŭ lui Evanghele Zappa, dreptulŭ de a primì în fiă-care anŭ din averea acestuia suma de 1.000 galbenĭ, și pentru apěrarea acestui dreptŭ alŭ sěu Academia a intervenitŭ în procesŭ, fiindŭ representată prin d-lŭ advocatŭ D. Gianni asistatŭ de d-lŭ colegŭ V. Maniu.

Pănă la terminarea procesului de fondŭ tribunalulŭ de Ialomița a instituitŭ o curatelă asupra întregei averĭ atâtŭ a lui Evanghele câtŭ și a lui Constantinŭ Zappa. Acéstă curatelă, avěndŭ numai însărcinare de a face acte de administrare, nu a datŭ Academiei cuvenita sumă de 1.000 galbenĭ pentru anulŭ 1892. Pentru încassarea acestei sume Academia a chematŭ în judecată numita curatelă înaintea tribunalului de Ialomița și a obținutŭ o sentință, care condamnă pe curatelă a plătì Academiei suma de 1.000 galbenĭ. Pănă acuma însě acea sentință nu a pututŭ fi învestită cu titlulŭ esecutoriu și adusă la îndeplinire, ne fiindŭ rěmasă definitivă.

3. In situațiunea fondului Iónŭ Fětu s'a făcutŭ o schimbare. Conformŭ deciziunei Academiei dela 3 Aprilie 1889, s'a vîndutŭ prin licitațiune publică la 24 Octomvre pentru suma de 80.000 lei immobilulŭ cu móra de vaporŭ, care se află pe șoséua Târgoviștei între cimitirulŭ S-ta Vinerĭ și fabrica Societății pentru rafinarea petrolului. Prin acéstă vîndare venitulŭ acestui fondŭ a crescutŭ în modŭ însemnatŭ.

(Va urma).

Cestionariŭ istoricŭ*)

de

Nic. Densușianu.

(Urmare).

IV.

103. Ce nume, orĭ conume vechĭ romane suntŭ întrebuințate pe la țěranii de acolo? D. e. Ancu, Priscu, Latinŭ, Terentie, orĭ alte nume și conume romane?

104. Ce felŭ de nume sěu conume personale terminate în anŭ, — dér mai puținŭ cunoscute — se află pe la țěranii de acolo?

105. Sěu nume orĭ conume terminate în ușŭ? D. e. Lěpădușŭ, Mărcușŭ, Flucușŭ etc.?

106. Orĭ nume și conume terminate în oniu? D. e. Lăzăroniu, Petroniu.

107. Séu terminate în ilă? D. e. Frățilă, Stănilă, Vintilă etc.?

108. Se află cumva pe la țěranii de acolo numele orĭ conumele următóre:

— Iulie? — Iunie? — Antonie?
— Cesarŭ (Țesarŭ orĭ Țisarŭ)?
— Augustŭ (Augustinŭ)?
— Octavianŭ? — Tiberie? — Claudie?
— Neronŭ? — Vespasianŭ? — Titŭ?
— Domițianŭ?
— Traianŭ (Trăianŭ orĭ Troianŭ)?
— Marcu? — Ulpie? — Adrianŭ?
— Aurelie? — Septimie? — Severŭ? — Deciu? — Valerianŭ? — Galienŭ? — Aurelianŭ? — Tacitŭ? Probŭ? — Diocleținanŭ? — Galerie? — Licinie? — Constantinŭ (Constandinŭ)? — Costanŭ (Stanŭ)? — — Costanciu (Stanciu) — Flavie? — Iulianŭ? — Iovianŭ? — Valentinianŭ? — Valente? — Grațianŭ? — Teodosie? — Arcadie? — Onorie? — Justinŭ? — Justinianŭ? — Costinŭ? — séu altă formă poporală asěměnată cu numele aceste?

109. Se află cumva pe la țěranii de acolo numele orĭ conumele următóre:

— Albanŭ (Albeanŭ)? — Alemanŭ? — Alanŭ? — Asturŭ (Astureanŭ)? — Arapŭ? — Breteanŭ? — Bastarnŭ? — Besŭ? — Bastagă? — Boranŭ? — Câmpeanu? — Călabrianŭ? — Carpŭ? — Contarŭ? — Celtiberŭ? — Catalonŭ? — Comagenŭ? — Cimbru? — Dalmatŭ? — Deceanŭ (Diceanŭ)? — Daia? — Daza? — Galŭ? — Grecu? — Gotŭ, Gota, Guta, Goda, Guda? — Goteanŭ (Godeanŭ)? — Gutinŭ (Godinŭ)? — Frâncu? — Igulŭ (Igurŭ) — Jipa? — Lămășanŭ? — Lusitanŭ? — Lucanŭ? — Latŭ? — Lateșŭ (Latișŭ)? — Latinŭ? — Mișanŭ? — Milea? — Milianŭ? — Némțŭ? — Numidŭ? — Onea? — Osteanŭ? — Pădeanŭ? — Panonŭ? — Partŭ? — Perșŭ? — Ponŭ? — Puianŭ? — Papirie? — Rìpeanŭ? — Receanŭ? — Romanŭ? — Surŭ? — Spanŭ? — Tăutŭ? — Tungru? — Troceanŭ? — Truscu? — (Truscă)? — Târsénu? — Tălianŭ? — Ubeanŭ (Obeanu)? Umbreanu? — Usonŭ (Osonŭ)?

110. La țěrancele române de acolo suntŭ cumva obicĭnuite numele de:

— Marciana? — Justina? — Sofia?
— Savina? — Todora? — Dochia?

111. Cum era obiceiulŭ în vechime, câte conume purtau boierii, rězeșii, moșnenii și nemeșii de acolo? (Sě se dea câteva esemple.)

112. Câte conume purtau foștii clăcașĭ și iobagĭ de acolo? (Câteva esemple.)

113. Ce felŭ de nume orĭ conume cu formă mai barbară se află întrebuințate pe la țěranii de acolo?

(Va urma.)

*) Rugămŭ pe toțĭ d-nii, cărora le zace la inimă luminarea faptelorŭ marĭ și strălucite ale străbunilorŭ noștri, și anume, rugămŭ pe toțĭ bărbații noștri literațĭ, advocațĭ, preoțĭ, profesorĭ și învěțătorĭ sě binevoiéscă a ne trimite rěspunsurile sale la Cestionariulŭ de față. Indată ce o persónă póte se ne rěspundă chiar și numai la 2 sěu la 3 întrebărĭ va face fórte bine sě pună pe hârtiă informațiunile aceste și sě ni le trimită cu poșta. In modulŭ acesta memoria multorŭ evenimente și fapte marĭ va trece și la posteritatea nóstră.

Literatură.

In editura librăriei H. Steinberg din Bucurescĭ (Strada Șelarĭ 18) a apărutŭ: Schițe și nuvele, de *Victorŭ Crasescu*, (Str. Basarabeanu). Formatŭ 8⁰ de 242 pag., hârtiă fină, tiparŭ frumosŭ. Prețulŭ 1 leu.

Librăria H. Steinberg din Bucurescĭ, în a căreia editură a apărutŭ acéstă carte, a luatŭ měsurĭ de-a scóte o colecțiune de scrierĭ literare ale autorilorŭ românĭ, care va apăré regulatŭ în fiăcare lună în câte unŭ volumŭ, tipăritŭ cu îngrijire și pe hârtiă velină, pe lângă prețulŭ numai de 1 leu esemplarulŭ. De presentŭ se află sub presă volumulŭ II din Nuvele, de acelașĭ autorŭ.

DIVERSE.

Hazŭ. „Escĭ acusatŭ, că ai spartŭ capulŭ băiatului din prăvăliă cu metrulŭ — „Ințelegețĭ, d-le președinte, că deórece nu se purta bine am fostŭ silitŭ sě iau „měsurĭ"....

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Martie 1892.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	115.99
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	95.55
„ „ „ „ argint 4½%	122.65
Oblig. „ „ „ de ost. I. emis.	101.75
„ „ „ „ „ „ II „	120.10
„ „ „ „ „ „ III „	—.—
Bonurĭ rurale ungare	—.—
„ „ croato-slav. . . .	95.10
Despăgubirea dijmei de vin . .	—.—
Imprum. ung. cu premii. . . .	97.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghed.	154 75
Renta de hârtie austr.	144.75
„ „ argint „	98.75
„ „ aurŭ „	98.70
Losurĭ din 1860	117.15
Acţii de-ale Băncei austro-ung .	149.—
„ „ „ ung. de credit.	986.—
„ „ „ aust. de credit.	416.75
Argint	353.75
Galbenĭ imp.	5.71
Napoleondorĭ	9.64½
Mărcĭ imp. germ.	59.40
London (lire sterlinge)	121 30
Rente de corónе austr. . . .	96 95
„ „ „ ungară . . .	95.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Martie 1893.

	Cump.		Vênd.
Bancnote rom.	9.55		9.58
Argintŭ român.	„ 9.48	„	9.53
Napoleon d'orĭ	„ 9.60	„	9.63
Galbenĭ	„ 5 58	„	5.63
Ruble rusescĭ	„ 1.26½	„	—.—
Mărcĭ germane	„ 58.80	„	59.20
Lire turcescĭ	„ —.—	„	—.—
Scrisurĭ fonc. Alb. 6%	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	—.—	„	—.—

Nr. 3689—1893.

PUBLICAŢIUNE.

Aducêndu-se la cunoscinţa acestui magistratŭ ca oficiu de meserii, cumcă mulţĭ lucrătorĭ, sodalĭ şi ucenicĭ, carĭ suntŭ introduşĭ ca membri în cassa lucrătorilorŭ morboşĭ din Budapesta séŭ în reuniunĭ de morboşĭ private locale; suntŭ de convingere, cumcă nu suntu obligaţĭ, de a se face membri la cassa cercuală de morboşĭ, — se aduce prin acésta la cunoscinţă, că pentru acei ocupaţĭ la o meserie, fabrica séu negoţŭ în comitatulŭ Braşovŭ **există legalminte numai o cassă pentru bolnavĭ şi anume cassa braşovénă cercuală pentru bolnavĭ.** La acéstă cassă suntŭ obligaţĭ de a participa ca membri toţĭ acei ocupaţĭ la vr'o meserie, comerciu séu fabrica.

Se înţelege de sine, cumcă le stă în libera voie, ca sĕ fie membri şi la alte casse.

Braşovŭ 18 Martie 1893.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

78,1—2.

Nr. 3402—1893.

PUBLICAŢIUNE.

Se arêndéză din nou pe cale de oferte

ŞCÓLA ORĂŞĔNÉSCĂ DE INNOTAT

din Blumena,

pe timpulŭ din 1 Iunie 1893 până 31 Maiŭ 1896.

Referitórea pertractare de oferte are locŭ **Vinerĭ în 7 Aprile a. c.** în oficiulŭ orăşĕnesc economic şi anume la 10 óre a. m. Reflectanţi au de a-şĭ aşcerne până la óra şi diua amintită ofertele scripturistice, sigilate, provedute cu vadiul de 10% din suma amintită în cifre şi litere oferata anualminte, precum şi cu dechieraţiunea, că oferenţilorŭ 'li suntŭ cunoscute condiţiunile şi că se supunŭ lorŭ.

Condiţiunile de oferte şi acele contractuale se află până în amintită di la oficiulŭ orăşĕnesc economic în decursulŭ órelorŭ oficióse spre examinarea din partea fie-cărui.

Braşovŭ, 18 Martie 1893.

79,1—2. **Magistratulŭ orăşĕnescŭ.**

Nru. 3773—1893.

Publicaţiune.

În primăvéra acésta se vêndŭ din plantaţiunile oficiului orăşenescŭ forestieral următórele plante:

A) In revierulŭ orăşĕnescŭ-timişanŭ:

a) din plantaţiunea (sub Crucurulŭ-mare)

1. Molivi, 5—6 anĭ, 10,000 bucăţĭ à milla . . . fl. 12.—
2. „ 4—5 „ 10,000 „ „ „ . . . „ 10.—
3. „ 3 „ 2,000 „ „ „ . . . „ 6.—

b) Din grădina forestierală orăşĕnéscă şi timişana:

3. Molivĭ, de 2 anĭ	200 bucăţĭ,	à fl.	—.1 cr.
4. „ „ 3 „ (înălţime până la 20 cm.) . .	500 bucăţĭ	„ „	—.2 „
6. „ „ 4—5 „ „ „ „ 30 „ . .	100	„ „ „	—.4 „
7. bradĭ albi de 2 „	200	„ „ „	—.2 „
8. „ negri „ 2 „	100	„ „ „	—.1 „
9. „ „ „ 5 „	109	„ „ „	—.6 „
10. „ (Weymout) de 5 anĭ	100	„ „ „	—.10 „

B) In revierulŭ Krizbav (Komlos):

11. Brazĭ albĭ . . .	de 12 anĭ	800 bucăţĭ	. à fl.	—.10 cr.
12. „ „	„ 7—8 „	1700 „	. „ „	—.5 „
13. „ negri	„ 7 „	500 „	. „ „	—.5 „
14. „ melezĭ . . .	„ 6—7 „	400 „	. „ „	—.5 „
15. „ (Weymout) .	„ 8 „	60 „	. „ „	—.6 „

Amatoriĭ 'şĭ potŭ cumpĕra astfelŭ de plante din revierulŭ orăşĕnescŭ-timişanŭ dela cassa orăşĕnéscă forestierală (localitatea magistratului, strada porţiĭ) in decursulŭ órelorŭ oficióse dela 7—11 óre, pe cândŭ acele în revierulŭ Krizbavŭ în fie-care Lunĭ şi Joĭ în biroulŭ revierului orăşĕnesc în Krizbavŭ la administratorulŭ Alfred Pomarius, dela 8—12 óre a. m.

Braşovŭ, 18 Martie 1893.

80,1—2. **Magistratulŭ orăşĕnescŭ.**

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.